

Beletristica, sciintie, arte, vietia sociala, moda.

Pesta 7/19 martiu.

Va esi in fia-care dominica. | Redact. : strad'a Dunarei nr. 3.

Nr. 10.

Anulu VII, — 1871.

Pretulu pe anu 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

Mihaiu Eroulu si Flórea Dómn'a lui.

BCU Cluj / Centrul de Cercetare si Biblioteca Universitatii Cluj
1592—1601.

Fractatele be-
trane, capitulatiu-
nile onorifice ale
Moldo-Romaniei,
eluptate mainain-
te cu parate de
sange, si apoi in-
cheiate cu sulta-
nii: Bajazetu, Ma-
homedu alu II,
Selimu I, si Soli-
manu II, acum cu
iesítulu seclului
alu XVI, se fecera
numai batjocura
in ochii pagani-
loru turci; asié
pentru câ au mor-
ritu de multu Mir-
cea, Stefanu, Vla-
descii, Ionu, toti
atátia genii vin-
decatori ai liber-
tátioru poporului
romant; éra apoi
tiranii numai pa-
na atunci ti-res-
pectéza drepturi-

Dómn'a Flórea soci'a lui Mihaiu Eroulu.

le, pana candu esti
volnicu a le aperá.
H ati -humauinulu
sultanulu Baja-
zetu I Ilderinu
(1393) incheiatu
cu Mircea Voda;
precum si criso-
vulu imperatescu
a lui Mohamedu
II-lea (1460) cu-
ceritoriulu Con-
stantinoplei, fa-
cutu cu principele
Vladu II Ba-
sarabu, garantéza
autonomi'a de-
plina administra-
tiva a Romaniei;
„tier'a sê se gu-
verneze dupa le-
gile sale; dom-
nulu sê se aléga
prin mitropoli-
tulu si boierii tie-
rii, sê aiba potere
deplina pentru
resboiu si pace cu

vecinii, sê fia in manile lui viéti'a si mórtea supusiloru sei, otomanii sê nu aiba proprietâti, nici sê se pórte prin tiéra" s. c. I. in semnu inse de supunere, si pentru 'nalta protegere, tiér'a sê respunda in tesauriatulu inperatescu câte „3000 bani de ai tierei.“ Acestea au fostu temeulu imunitâtiloru romane (pana si in tractatulu de la Parisu 1856) inse numai pana atunci, pana candu au fostu aprigi intru aperearea loru.

Cu câtu mai virtosu a slabitu tiér'a prin desele schimbâri de tron, pretensiunile si nesatiulu turciloru cu atâtu mai virtosu crescea, asié câtu pe timpulu lui Mihaiu se umpluse pocalulu. Domnii, óre-candu alesi pe viétia, se stramutau róndu in róndu sub unu pretestu si altulu, ca sê stórca tiér'a si sê umple nesatiulu paganiloru, turcii se staverisau pe langa Dunare, (ma se stracurara si in Bucuresci,) cumperandu mosfe, si facêndu escese brutale a supra locuitoriloru pacinici.

Erá deci ásié generalisatu unu sintiu la toti Romanii bine sintitori, simtiulu luptei spre libertate ori mórte, mai lipsiá numai barbatulu acel'a, care sê diréga ca óre candu cu mandria ferentarii romani la campulu bataliei.

Ce inse dorescu popórele, se intempla odata, fia si câtu de tardíu!

Candu erá sê se inchida seclulu alu XVI, — éca, asié ca vai de elu, — deschisu si decursu cu atâ'ta mandria, numai de câtu se redica pe tronulu lui Mircea unu erou mare, unu geníu, care pricependu simtiulu comunu, a intrunitu sub drapelulu seu dorerile, resbun'a, si speranti'a popóreloru sdrobite de la Dunare.

Mihaiu, fiulu lui Petrascu Vod'a celu bunu, urmandu in tronulu Romaniei la an. 1592, numai decâtu face preparative in ascunsu pentru dílele de apoi.

Abié doi ani fruptele s'au coptu, a trebuitu inse culese de pe arborii adanci.

In 5 noemvre 1594 jóra in Bucuresci trei provincie vecine si sorori: libertate ori mórte!

Romaní'a, Transilvani'a si Moldavi'a intindu man'a insocirii in contra dusmanului comunu. Si cine a scosu la cale unu lucru asié greu? Federatiunea intre munteanu, moldoveanu si unguoreanu? nesmintitu geniulu celu mare a lui Mihaiu. Lu-numinu mare si pentru aceea, câ-ci cu elu, cu seclulu XVI ni-se inchide rolulu celu mare, rolulu decisivu in orientulu Europei, ca sê urmeze trei seculi negri de aservirie.

Dar déca te incepi la ceva, ori te incepe ori te lasa; chiaru asié Mihaiu a inceputu dra-

m'a natiunala cu unu botezu mare de sange; in 13 noemvre se demicara toti musulmanii din Bucuresci, Iasi si din tóta Moldo-Romaní'a, si dupa aceea a cursu a supra Giurgiului, dar castelulu intaritu si provisiunatu din cetatea Rusciucului (peste Dunare) nu l'a potutu cuprinde.

De locu cu inceputulu anului urmatoriu (1595) scen'a s'a desvoltatu in tóta intinderea sa, la facia la Dunare turcii, la láturi de la mare tatarii; turcii in frunte cu Mustafa luase cu sine si pe Alesandru III, ex-voda, arma diavólésca, sê impariechie tiér'a.

Mihaiu s'a rapeditu a supra turciloru spre Giurgiu pana a nu trece peste Dunare, éra capitaniu lui (Radu, Pred'a, Stroia Buzescu,) navalira in calea tatariloru spre Galati; tatarii se sfarmara la Putinei si Stanesci. éra banulu Craiovei Mihalcea a sdrobitu taber'a turcésca, (care intre acestea trecuse Dunarea,) la Sierbanesci. O luna de díle turcii si tatarii sunt batuti din tiéra. Acum Mihaiu folosindu-se de invingerea morala a Crestiniloru a trecut peste Dunare, calcandu si sfarmandu taber'a turciloru pana o puse in fuga, (Alesandru a scapatu la Constantinopole,) si predandu cetátile Rusciucu, Silistria, Harsiova si alte locuri, s'a intornatu la Bucuresci cu triumfu si ~~incercatu~~ de predi.

(Intre clausula amintimu cumca succesele acestea a lui Mihaiu au superatu pe fidelulu (?) aliatu Sigismundu Báthory, si de aici incolo aliatii voru fi dusmani.)

Ostilitátile lui Mihaiu din érna au fostu numai unu preludiu la aceea ce erá sê urmeze spre véra la lupt'a decidiatória.

Morindu Muratu III, si urmandu fiulu seu Mohamedu III, acest'a de locu a cadíutu cu tóta furi'a a supra Romaniei, sê-si resbune perderile si onórea armelor otomane.

In lunile de véra se redicà nori grei la hotarele Romaniei, si norii erau plini de fulgeru, 200,000 turci si tataru vinu ca si locustele in frunte cu Sinanu betranulu si mai multi pasi voinici, vinu sê aduca desastrulu Romaniei, si trecêndu fara pedece Dunarea se pusera in castre in giurulu Vlascei.

Mihaiu ce sê se faca? ardelenii nu vinu, moldovenii intardíu, chiaru la frangere, candu erá sê se infrunte tóta furi'a pagana, — sê predeze tiér'a inaintea dusmanului, si sê se retraga la munti? — cum au facutu in dílele de nevoi strabunii Basarabi, — nu asié, resbelulu de libertate dupa natur'a sa provóca pe Romani la campí'a dechisa, sê se scalde in sange dus-

manu, apoi chiar sê si mórã, celu pucinu sê nu faca bucuría dusmanului cu mórtea sa.

Dîlele de 13, 14, augustu sunt dîle de mandria in cronicile Romaniei; de ar sci vorbî ap'a Neajlocului cu vadulu de la Calugareni, ni-aru spune cum au vediutu cu ochii loru lup-tandu-se o mana de ómeni (16,000) ca smeii cu multîmea paganiloru nenumerala, cum Mihaiu in frunte se repediã calare demicãndu fara indurare, (intre alti voinici si insu-si pasia cumplitu Caraimanu a cadiutu sub lovitur'a lui Mihaiu, Sinanu nu s'a fostu mestecatu in focu) si ni-aru mai spune cum fîii Romaniei se luptau pentru patria, pana candu in urma n'a fostu cine sê se lupte.

A trei'a dî spre diori, ti-se parea cã mai invia odata Romanii, cum se redicã unulu si altulu din patulu celu mare de sange, unde se culcase de cu nópte nici vîi nici morti, ci éca asié ca si candu omulu e premaritu — calugarii dîcu transfiguratu — au cadiutu osteniti in ucidera si osteniti de rane; si cu totii s'au rãculesu pana la 6000.

Cu acesti voinici Mihaiu s'a retrasu spre munti lacrimandu; versandu lacrimi de bucuria si de doiu; de bucuria pentru libertatea patriei, de doiu pentru socii cadiuti; spre munti, pentru cã onórea patriei a fostu salvata, spre munti pentru cã cu remasîtiile sdrobite n'a fostu modru a persecutã pe dusmanii fia si sdrobiti, cari inse nici n'au incaputu cu totii la bataia, si carora deci asié li stã la indemana poteri nóue de peste Dunare.

Sinanu audîndu de retragerea Romaniloru si inaintandu spre capitala si alte cetãti le-a luat fara nici o pedeca.

Mihaiu pandiã din munti ca si vulturulu tóta ocasiunea bine venita, lovindu din candu in candu taber'a pagana.

Anulu 1596 éra-si a fostu anu de mandria. Aliatii moldoveni si ardeleni luandu la anima in unire fratiésca alungara pe pagani de pe pamentulu Romaniei. In anulu urmatoriu 1597 capitaniu lui Mihaiu s'au distrasu prin Bulgari'a.

De aici urméza cei patru ani ai intrigeloru si vindiãrilor politice. Aliatii munteni, moldovenii si ardelenii se resboiescu intre sine; pana candu guvernele imperatesci din Viena si Constantinopole stateau in panda, cãtu cu bine si frumosu, cãtu cu viclesiugu si arme, asceptandu ocasiunea bine venita, ca strivindu-se Romanii cu ungurii inprumutatu, in o buna demanétia sê-i calce pe amendoi.

Mihaiu intre acestea, credintiosu Sultanu-

lui, credintiosu imperatului Germaniei, inse si mai credintiosu sie-si, se repediesce a supra aliatiiloru vicleni si in batalia de la Sibfiu, — Selimberg 13 oct. 1599, dede lui Andreiu Báthory lovitura de mórte, asié si-deschise calea la tronulu Transilvaniei. (Intrarea lui Mihaiu in triumfu in Alb'a-Iulia — 1 noevvre 1599 — asemenea este reprodusa prin unu tablou maretiu.) Éra in anulu urmatoriu sdrobindu si pe fratii Eremia si Simeone Movila, creaturele Poloniloru, la Suceava si Hotinu, se prochiãmã de principe si peste Moldova.

Din vediutu la 1600 erã Mihaiu in culmea marirei: domnu ambeloru Dacie. Daci'a inse a lui Traianu si-are scaunulu naturalu in Transilvani'a, si Mihaiu a priceputu acésta de minune atunci candu s'a incuibatu de statutu in Alba-Iulia.

Cu cãtu inse este omulu redicatu mai in-susu, cu atãt'a se impedece in elu ochii mai multora; chiaru asié cu Mihaiu, intrigele Poloniloru in Moldova, si vicleniele germaniloru in Ardélu i-au sapatu morméntulu.

Guvernulu de Viena, hãlosu dupa mandr'a Transilvania, de locu ce a observatu pe facia planulu lui Mihaiu, i-a statu in cale, si asié ceva veniã mai bine si la socotél'a ciocoiloru ardeleni, cari tremurau de varg'a apriga romanésca; deci asié in frunte cu Stefanu Ciachi se inso-cira cu odiosulu generalu Basta; acest'a avea sub comand'a sa unu corpu insemnatu de militia, 10,000 pedestrasi si 8000 calareti. Mihaiu in o demanétia in (19 aug. 1601) fiindu langa Turd'a in castre se vede impresoratu de o multîme de sbiri germani; si dupa aperarea eroica cadiu sub loviturile asasiniloru. Atunci ostile romanesci au trecut in Romani'a lacrimandu: cã-ci Mihaiu nu mai erã.

Sê fia cãtu de amara lupt'a pentru patria si libertate, déca retornandu-ne a casa ne ascépta braciulu deschisu alu familiei, uitãmu din doreri; chiaru ca si ostenii, cari adi se lupta si moru, éra cei remasi in viétia, mane-df uita tóte, uita socii si amicii, candu-i chiama si primesce patri'a in triumfu; — Mihaiu n'a avutu nici acésta bucuría in luptele sale pentru libertatea Romaniei; dupa Calugareni, n'a potutu sê mërگا la Bucuresci la scump'a sa familia: ca Flórea sê-i stérگا sudorile crunte de sange; Floric'a si Petrascu sê-i zimbésca cu ochii cei frumosi; nu, ci s'a dusu la muntii cei reci, si famili'a scumpa i-a trecut in Transilvani'a, cãte lacrimi n'a versatu dómni'a Flórea

trecându din Romani'a pana in Transilvani'a!!
Aici inse a fostu numai inceputulu doreriloru.

La finitulu dramei (1600—1) Dómn'a Flórea din Fagarasiu fu dusa in Moldov'a, si din Moldov'a tiranulu Movila si Sigismundu o tramisera la chanulu tatarescu sub cuventu sê capete ajutoriu.

Mihaiu in castrele de la Turd'a si-tramite militi'a sê-si scape famili'a din manile pagani-loru; mane dî erá sê mérga si elu, pe candu sbirii fara de lege i-au ciuntatu viéti'a.

I. S. Selagiannu.

Suspinulu meu!

Adoru cu pietate o tierisióra-alésa,

O mandra gradinutia, unu magicu raiu cerescu;
S'o vedu eliberata de lantiulu ce-o apasa,
E visulu meu de auru si tînt'a ce-o dorescu.

Prin vâi, prin stanci si pesteri, prin munti cu cóma
mare,

Pe unde numai sórtea alunga-alu meu destinu,
Gandirea mi-se pierde la crunt'a-i lamentare,
Ér anim'a-mi se 'néca in plansu si-amaru suspinu.

In diori de demanétia in ór'a rogatiunii

Tramitu a mea dorere la tronulu parintiescu;
Rogu ceriulu sê-o salveze de und'a peritiunii,
Sê crutie-a mea tierina de sbiciulu tiranescu.

Asceptu, asceptu cu sete sê vedu dîn'a dreptátii

La populi sê imparta vestmentu serbatorescu;
Asceptu sê celebreze la-altariulu libertátii
Si nunt'a ce-o doresce poporulu romanescu!...

In daru inse-a mea ruga, desiérta asceptare,

In daru totu intindu man'a si scotu adancu suspinu;
Câ-ci marea nedreptate, tortur'a 'ngrozitória,
In locu sê mai incote, maresce alu meu chinu....

O lege déca este mai santa si mai mare,

Si legea-acea e dreptulu, alu omului altariu;
Atunci me miru, oh dómne cum poti avé rabdare
Sê sufere o mama ca sclava 'n lantiu barbaru?!

Salvéza dar oh dómne! pe mam'a mea amata

Din lantiulu ce-o apasa, din júgulu strivitoriu!
Imparte gintei mele de seclii maltratata
Unirea 'n simtieminte... si-unu pléndidu venitoriu!

A. P. Alecsi.

Catastrofa.

— Novela istorica. —

(Domnisióreloru sorori Aurelia si Elena Popu, in semnu de stima.)

Sê deschidemu istori'a Moldaviei!

Amu datu de timpuri triste... de timpuri
scrise cu litere de sange....

Lapusneanu cumplitulu, Iacobu despot'a,
Stefanu Tomsia, si Bogdanu, asemenea ca dî-
nele din mitologia, facu meru de cérta din tro-
nulu tierii.

Poporulu geme sub apesarea si despoiarea
acestoru despoti, cari se inschimba pe tronulu ne-
curmatu si in modu ingrozitoriu.

Dar ceriulu d'odata se deschide... si o
stea mandra incepe a respandí radie de speran-
tie, radie de fericire, radie de gloria, — pe tro-
nulu Moldavei se suie Ionu voda.

Inse... doi ani mai tardíu, stéu'a man-
dra dispare, — Ionu cade victim'a unei tradári
infernale.

Aceste sunt cuvintele istoriei.

Dar cuvintele aceste sunt pré seci. Apa-
rinti'a si apunerea lui Ionu voda e o scena
multu mai petrundiatória, decâtu sê ne indes-
tulimu numai cu citarea loru.

Ionu pan' la domnire!

Ionu ca voda!

Mórtea lui Ionu!

Aceste tóte sunt in legatura cu misterie...
mari misterie....

Sê redicâmu velulu misterieloru!

I.

Amicii.

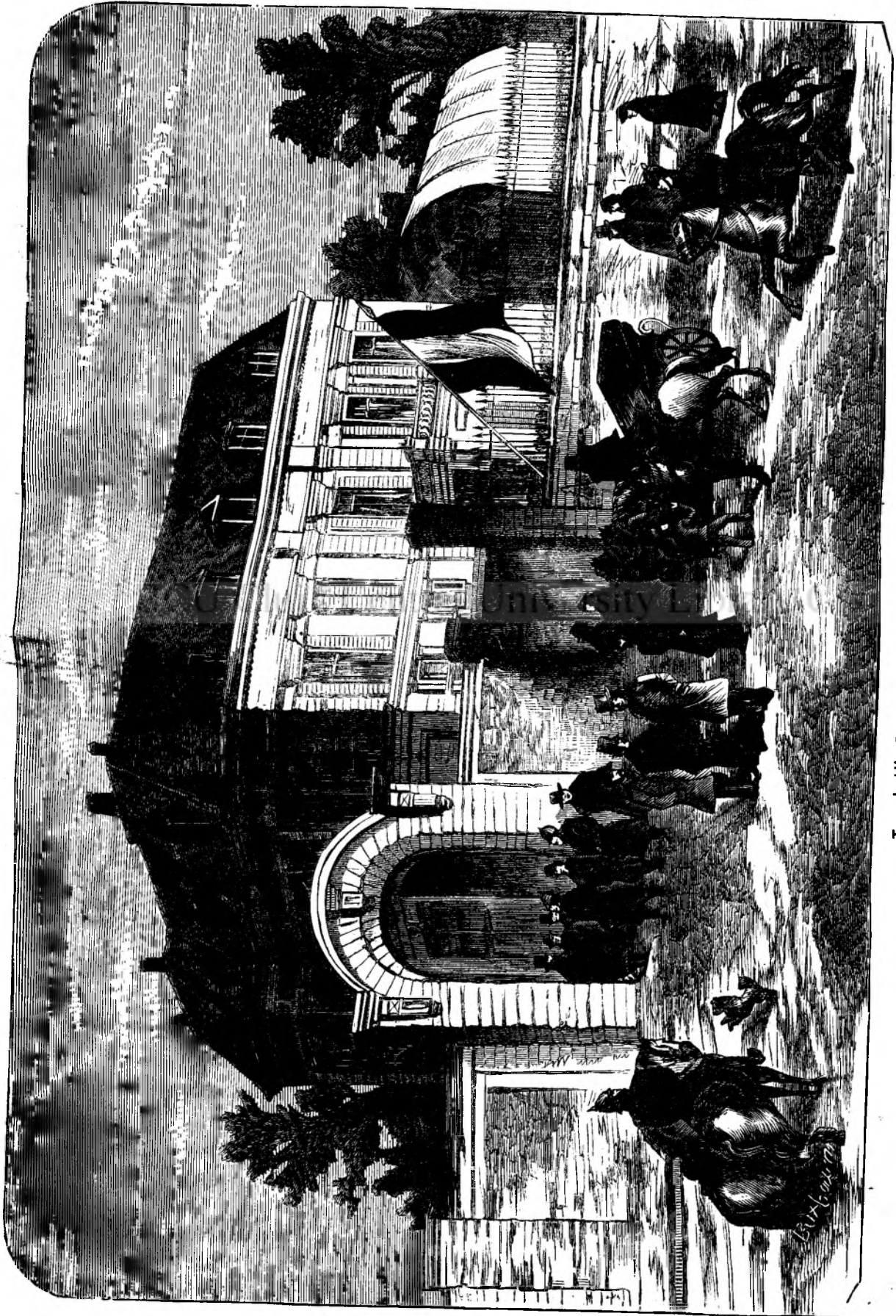
Ne vomu transpune in anulu 1570.

Vomu petrece câtu-va timpu in capital'a
Turciei, in Constantinopolu, de care tremurau
pe timpulu acest'a tóte tronurile Europei.

Stradele acestui orasiu erau tacute.... Ra-
diele ferbinti ale sórelui respandeau o caldura
nesuferibila, si locuitorii se retrasera in locali-
tátile loru umbróse. Numai unu calaretiu, arsu
de sóre, acoperitu de sudóre si pulvere, alergá
pe calulu seu albitu de spume, d'alungulu unei
stradi.

La ferést'a unui castelu maretiu siedea
unu barbatu brunetu, c'o facia aristocratica, si
cu doi ochi infocati si ageri, mai ageri decâtu
ai unei vulpe. Dinsulu priviá medítandu la ra-
diele sórelui, cari se stracorau ca nesce fire
stralucitórie de auru, si respandeau o caldura
atátu de innadusitória. Apoi si-díse:

— Da... sórele e simbolulu amorului.
Aprópe de elu, nu i simti poterea nemargi-

Locuinta lui Bismarck in Versailles.

nita; deca te departi de elu. . . . radiile lui te ajungu, si din ce te indepartii mai tare, simti câ te aprindu mai cumplitu! . . .

Apoi se redicà de la ferésta si si-sterse c'o marama sudorile de pe frunte.

— Da, — continuà elu — câtu mai curendu trebue sê plecu la ea. Copil'a acést'a. . . . mai frumósa decâtu diorile Bosporului mai rapitória decâtu tóte frumósele din haremulu Sultanului ea m'a farnecatu Eu nu mai am stimperu; anim'a mea mi-arde intr'unu focu nebunu, n'am odihna n'am nimicu. . . .

Ací se oprí suspinandu adancu, câ-ci audíse la indepartare nesce tropote rapedi, si privindu afara, diarì pe calaretiulu care alergá singuru pe strada. Se uità cu curiositate la acestu calaretiu romanticu.

— Par' câ lu-cunoscu! — si-díse scrutandu bine pe calaretiulu care se totu apropiá.

— Firesce câ lu-cunoscu! — continuà barbatulu de la ferésta. — E elu. . . boieriulu Eremia Galea. . . .

— Firesce câ e elu! — continuà cu bucuria. E elu, care mi-a descoperitu pe Elena, pe copil'a acést'a gratiósá, pe acestu angeru alu meu . . . si care m'a condusu la ea! . . .

— Ha! — strigà cu bucuria nespusa. — Elu se opresce la pórt'a mea? . . . O stai, bravu calaretiu, tu ai sê ffi bine primitu! . . .

Apoi disparù de la ferésta. Preste câte-va minute aparù la pórtá inaintea calaretiului Eremia Galea, care chiar descalecá de pe calulu seu.

— Éca, e chiaru elu, contele Cigala! — murmurà audíbilu calaretiulu privindu cu surprindere de bucuria la dinsulu.

— Da, elu insu-si, — surise acest'a amicabileu.

— Am alergatu, sê te intimpinu, scumpulu meu amicu! — continuà elu. — Nici n'asiu fi visatu, câ adi sê am unu óspe atâtu de placutu! Vina, vina frate! . . .

Lu-luà apoi de bratiu si lu-conduse in castelulu seu, in care contemplai tóta splendórea orientala si totu lucsulu romanticu din evulu mediu. Ajungêndu dinsii intr'unu salonu pomposu, obositulu Galea se aruncà pe unu divanu turcescu. Cigal'a sieditù langa dinsulu si incepù a fumá dintr'unu ciubucu pe care i-lu aprindea unu sclavu alu seu.

Despre Eremia Galea deja am audítu, câ erá unu boeriu de frunte din Moldov'a. Scipione Cigala erá de origine italianu, dintr'o familia aristocratica neapolitana. Avea o avere enorma, si infuinti'a sa in Constantinopolu erá mare, de

la colib'a seracului pana la stralucit'a porta a Sultanului.

Dupa-ce si-aprinse Cigala ciubuculu seu, se întórse catra Galea si i díse:

— Mai aduci-ti a minie, amice, de convenirea nóstra ultima din Alba-Iulia?

— Cum sê nu!

— Momintele acele — díse Cigala — mi sunt cele mai scumpe din viéti'a mea. Frumóse díle erau aceste! . . . Scfi, . . . candu mi-ai aretatu mai antâiu pe Elena. . . in padurile romantice de langa Alba-Iulia. . . candu mergea ea cu tata-seu si mai multi inisi, calare pe unu calu ageru, cu arme pe umeri. . . candu statui ca impetritu la vederea acestei fantasme dragalasie! . . . Si scfi, candu m'ai introdusu la ea pentru prima-óra! . . . candu i-am potutu stringe manuti'a d'alba, candu i-am potutu audí vócea sonóra, candu i-am potutu vedé faci'a angerésca! . . . O, scfi, aceste-su mominte dulci, momintele cele mai dulci! . . . Ce fericitu eram eu atunci! . . .

— Da, sciu, — díse Galea.

Dar cuventulu lui Galea erá impreunatu si de unu suspinu adancu. Cigala, care erá in estasu se uità acum la Galea, si se surprinse.

— Tu esti tristu, frate! — i díse.

Galea tacù.

— Si esti fórte palidu! Ce ti-e?

Galea ér tacù.

— Pentru d'dieu, ce ti-e?

— Fericirea ta — díse Galea cu vóce dorerósa — mi-a luminatu si mai tare nefericirea aspra care m'a ajunsu.

— Ce vorbesci, frate?

— Privesce-me. Eu nu mai sum acum avutulu si vialulu boeriu de odinióra, ci. . .

— Ci?

— Ci unu nefericitu emigratu.

— Emigratu?

— Da. Unu emigratu lipsitu de tóte averile sale si condamnatu la mórte. Am scapatu prin fuga de mórtea ce mi-a dictatu-o Bogdanu voda, si am alergatu la tine, vechiulu meu amicu! . . .

Cigala ascultase cu surprindere cuvintele aceste desperate.

— La naiba! — díse apoi elu dupa o pauza, incercandu-se a fi vialu. — Déca numai atâta-e, apoi esti nebunu câ te superi. Bine câ ai venitu la mine. Eu ti-voiu ajutá ca sê-ti resbuni!

— Sê-mi resbunu?

— Da, siguru.

— Dar cum? întrebà Galea.

— Cum?...Asié: vei restorná pe Bogdanu voda de pe tronulu seu!

— Asta-e imposibilu!

— Nefericitule! par' câ uiti câ-ti vorbesce unu Cigal'a!

— Pardonu dara! Inse cum sê-lu restornu?

— Esti unu omu slabu, — i dîse Cigala.

— Simplu asié: vei merge incognito in Moldova. Din amicii cari i mai ai si din poporulu neindestulitu, ti-vei formá o partida, fia aceea câtu de mica. Vei dá unu protestu in contra lui voda la Sultanulu, si apoi aceea va fi tréb'a mea ca Sultanulu sê-i abdîca tronulu si sê numésca pe altu voda. Scíi acum?

— Sciu, — respunse Galea, si faci'a lui éra capetá viétia. — Si voiu plecá dar câtu mai curendu catra Moldov'a. Oh! dorinti'a mea de resbunare e cumplita!

— Inse — continuà elu dupa o pauza, privindu cu curiositate la Cigala — déca vomu restorná pe Bogdanu, cine sê fia voda in Moldavia?

— Cine? Ffi tu!

— Eu? O dómne, eu vod'a Moldaviei?...

— Da, tu.

— Nu, nu vreu, câ-ci e si imposibilu.

— Déca nu vrei, e bine, fia atunci amiculu nostru Ionu Serbega. Dinsulu si asié are o poporalitate mare in Moldova.

Ionu Serbega — care portá acestu nume neromanu dupa mam'a sa arména — éra fiulu lui Stefanu celu tineru, si nepotulu lui Stefanu celu mare. Numele lui asemene éra de influentia si renume in Constantinopolu, si averea lui atátu éra de considerabila, incátu deveni fabulósá, si prin lucsul si aurulu seu intunecà tóte agalele si pasialele turcesci.

— O da, Ionu se póte, — dîse Galea. — Si inca promitiendu aceea, câ Ionu va sê fia domnitoriulu tierii, poporulu intregu ar redicá armele pentru elu. Ce dauna, câ elu a plecatu chiaru asta-di, si nu-lu potemu intrebá, câ apróba planulu nostru?

— Ce, Ionu a plecatu? — intrebà Cigal'a.

— L'am intelnitu pe drumu.

— Si unde a plecatu?

— La Alba-Iulia.

— La Alba-Iulia? Si pentru ce?

— Nu sciu. Abié câte-va cuvinte am vorbitu cu elu. M'a intrebatu numai, câ mai vediu't'am pe Elen'a séu mai vorbit'am cu ea?

— Cu Elena? — intrebà Cigala tresarindu poternicu, incátu Galea se mirà adancu.

Cigala tresari, pentru câ...iubiá pe Elena, si Ionu i deveni suspiciosu. Lu-atinse foculu jalusiei. Galea nu-si potea esplicá acestu focu.

— A plecatu la Alba-Iulia? — mai intrebà Cigal'a odata.

— Da.

— Si a intrebatu de Elena?...

— Da.

Apoi Cigala éra tacù câte-va mominte, si statù nemiscatu. Galea priviá suprinసు la tacerea lui infricosiata.

— Amice, — dîse Cigala in urma — tu vei plecá mane la Moldov'a, éra eu la Alba-Iulia.

Si ca mane — plecara amendoi.

II.

Rivalii.

Trecura luni, si sosì érn'a cu placutulu carnevalu.

Principele Transilvaniei, Ioane Sigismundu, arangiase unu balu.

Ferestrele palatului seu din Alba-Iulia, in care reside adi episcopulu r. catolicu, straluciau de o iluminare splendida, si sunete dulci de musica strabateau prin ele.

Erá deja tardîu, dupa mediulu noptii. Dantiulu fantasticu si rapitoriu curgea acum mai veselu.

Intr'o camera laterala, unde numai raru rateciau óspetii innalti, diarimu singuru pe unu barbatu, retrasu intr'unu coltiu unde siedea pe unu divanu de catifea purpuríá. Esteriorulu acestui barbatu éra de admiratu: statura imponenta; peru negru ca pén'a corbului; nasu covoiatu si frunte lata, sprincene dese, de sub cari schinteau doi ochi negri si ageri reflectandu simtieminte mari ale animei, si pasiuni maretie ale sufletului, — éca, o figura barbatésca, care te rapesce si incanta.

Acestu barbatu éra Ionu Serbega.

Dinsulu siedea cufundatu in cugete.

— Óre unde a potutu sê dispara? — se intrebá elu. — Adi atát'a a fostu de trista! Numai candu ni-se intelniau privirile nóstre, numai atunci se iviau pe budiele ei surise... oh ce surise dulci!... Dar óre unde-e?... Erá fórte palida, i-a fostu póte reu si s'a indepartatu!... Dar ce rapitória éra si asié palida!...

Ionu éra sublimu tienendu acestu monologu.

(Va urmá.)

Mihaiu Cirlea.

S A L O N U.

Serbatorile Floriloru.

Câte flori pe deluri si in paduri, pe campii si gradine, câte flori, ierburi, si buriene, — mai tôte au serbatorile loru.

Inca nu s'a topitu néu'a, si din'a Flor'a a por-nitu din palatiile ei ca sê infrumsetieze si binecuvinte pamentulu.

Sórele incaldîtoriu imbratîsieza natur'a, desvol-tata de atâte poteri divine, si preface pamentulu intr'o gradina mare, cu flori frumóse, mirosítorie si folo-sítorie.

Aceste motive indemnara pe strabunii nostri ca sê serbeze diu'a, serbatórea floriloru sub numele „Flo-ralia“ in a IV-a calenda a lui maiu (28 aprilie) si in-semnatarea serbatórei a strabatutu si in crestinismu, de serbâmu adi Floriele.

Dar Romanii de adi in originalitatea loru, deo-sebi femeile romane, serbéza adi multe serbatori a multoru flori frumóse si folosítorie.

Ce idea marétia, — serbatorile floriloru! Rosele au serbatóre la Rusali, simzienzele (santionele) la nas-cerea santului Ionu etc. Si tôte mai tôte florile au ser-batorile loru la Romani, incependu timpuriu de prima-véra pana tardiu in tómnă.

Femeile romane le serbéza, pentru câ ele sciu limb'a floriloru, ele cunoscú tainele si minunile loru, pentru câ sunt dintr'unu poporu clasicu, si li-a remasu sciinti'a magiloru si asclepiadeloru.

Tóta flórea, érb'a si buruén'a are diu'a sa anu-mita, candu e mai frumósa, si mai cu potere de a folosí. In diu'a acést'a e serbatórea floriloru, si femeile ro-mane le rupe si le culegu atunci, apoi le pastréza pen-tru vindecare si farmecare.

Mai in totu satulu sunt câte dóue trei femei ro-mane, cari cunoscú tôte florile dimpregiuru, li sciu numele si folosulu, ele sunt botaniste, adeseori mari.

Flor'a, o dîna a Daciei, petrece in societatea flo-riloru, cutriera tierile romane, si barbati Daciei inca nu o cunoscú, pentru câ ei nu vreu sê cunósca pamentulu de la stramosi si pe care locuiescu, nu vreu sê invete tainele femeiloru romane la serbatorile flo-riloru.

Eu am audítu glasulu Florei, trecéndu peste campiele si delurile Daciei, si strigandu, ca totu Ro-manulu sê ese la lucrulu si lu lucrarea sa, si vi spunu dorinti'a ei!

Flor'a Daciei, doresce ca sê o cunóschemu!

Dar nu o potemu cunósce pana nu vomu sci ser-batorile ficeloru ei, ale floriloru, si pana nu vomu audí secretele femeiloru romane cu florile.

Vinu dara in numele Florei a vi propune ca barbati romani cu femeile romane sê infiintieze câtu mai curendu:

„*Reuniunea Florei Daciei.*“

Din barbati sê fia membri toti doctorii de medi-cina, profesorii de gimnasie romane, absolutii si stu-dintii de sciintiele de economía, padurarii si toti carii au cunoscintia de botanica, adeca cunoscú florile si érburile; din femei sê fia membri, câte vreu sê ajute

acestui interesu natiunalu, câte au cunoscintie proprie despre flori si erburi, séu potu avé legatura cu femeile cari cunoscú florile si erburile.

Unii sê culéga, altii sê organizeze, sistemiseze Flora Daciei dupa clasele botanice.

Organisarea mai de aprópe ar face o in-sa-si reu-niunea.

Si pana atunci mi-e parerea, câ Dd. profesori de la gimnasiale romane aru poté luá i iniciativ'a. Reuni-nea ar impartí teritoriulu romanu pentru mai multe subreuniuni. Aceste aru avé membri culegatori in tôte satele.

Culegerea s'ar face in urmatoriulu modu.

1. Numele flórei ori burienei, cu unu esemplariu de flóre ori burienea bagata in hartía neindoita. Cine scie numele si in alta limba.

2. Insemnâriile despre acea planta, si a nume: candu se culege, spre ce morbu séu ce scopu se intre-buintieza, si in ce modu?

Veti intrebá acuma câ spre ce folosu? si aveti dreptu, pentru câ tôte intreprinderile trebuie sê aiba si folosulu loru.

Folósele sunt:

1. Din punctulu de vedere limbisticu, pentru câ amu sci numele floriloru in limb'a romana, cum le numesce poporulu, ce pana acuma nu scimu, si amu inavuti dictionariulu romanu, in 3—4 ani, ce altu-cum in asta privintia ar remané nedeplinu. Si fiindu-câ in unele parti sunt cuvinte straine si in altele cuvinte romane pentru Flor'a Daciei, amu poté stabili cele bune, si lasá cele rele.

2. Din punctulu de vedere de sciintia, amu cu-lege Flor'a Daciei din tôte provinciile romane, amu face mai multe esemplarie de florarie si herbarie, le amu dá gimnasieloru romane pentru invetiarea studin-tiloru romani.

Amu póte schimbá esemplarie cu fratii de peste Carpati.

3. Din punctulu de vedere alu medicinei adeca vindecárii amu cunósce insusírile loru rele si bune, — si póte câ va fi datu Romaniloru ca prin acestu modu sê arete ceva nou in sciinti'a medicinei, ce ni-ar servi spre onóre inaintea lumei.

4. Florariele si herbariele studiate dupa insem-nâriile de folosinti'a loru la femeile romane, deosebi ca medicina de casa, póte câ aru constatá legatur'a cu-noscintiei romanoloru, cu sciinti'a de medicina a tim-pului vechiu din Itali'a si dóra si cu cunoscintiele ma-giloru.

Pentru unu poporu, carele vre sê propasiésca pe tôte terenele, aceste sunt folóse mari.

Noi Romanii, carii amu traitu seculi intregi, ca furnicele iérn'a, intrandu in primavér'a esistintiei nós-tre, sê fimu lucratori ca furnicele!

Suntemu ca pruncii, carora li-a remasu o mosía nelucrata, parasita, — trebue sê ne apucâmu cu insu-fletire de a cultivá mosí'a nóstra, câ-ci altcum nu vomu avé folosulu de ea, si lumea va díce câ suntemu ne-trebniçi.

Éta aci terenulu celu mai frumosu si pentru fe-

meile romane, ocupatiunea cea mai placuta cu florile, si speranti'a cea mai buna pentru unu rezultat, de care ar poté fi falóse tóte acele femei romane, cari au conclueratu la *limb'a, sciinti'a, medicin'a* poporului romanu. *)

Oravitia 1 martiu 1871.

At. M. Marienescu.

Curierulu modei.

— *Pest'a 17 martiu.* —

Primavér'a ne-a surprinsu, trebui sê ni arangiâmu toaletele, câ-ci éta sesonulu celu nou stâ la usia!

Cu tóte câ din caus'a evenimenteloru cutieratórie, din occidentulu Europei nu avemu inca multe sciri sigure in privinti'a modei, totu-si si de asta-data potemu sê anuciâmu, câ mod'a in sesonulu de primavéra va fi mai simpla, decâtu pan'acuma; rochiile se voru decorá mai netedu, mai simplu, cu mai pucine incretiture, si unele chiar nu voru avé nici tunica.

Paletót-urile de primavéra nu diferescu multu de cele de pan'acuma. Se croiescu la corpu, strimte, si scurte. Si cele cu guleru-baschlicu sunt frumóse, cari apoi la midilocu se léga cu brâu, si din partile laterale se forméza manecile, ér dinderetru imbracamentulu se decoréza cu o masla eleganta.

Cele mai multe paletót-uri de primavéra, ca de alta-data, si acuma se facu din catifea. Afara de aceste se mai intrebuintéza si postavulu negru finu, terno-ulu, casmirulu, si alte materie de lana.

CE E NOU?

** (*Teatru natiunalu.*) Comitétulu Societâti pentru fondu de teatru natiunalu va tiené siedinti'a sa lunaria in 7/19 martiu, dupa miédia-di la patru óre si diumetate, la dlu vice-presiedinte dr. Alesandru Mocioni.

** (*Éra-si o fapta romanésca.*) In numerulu trecutu inregistraramu testamentulu plinu de patriotismu alu dlui Nasturelu Herescu si soci'a sa din Roman'a, de asta-data avemu fericirea a mai publicá unu asemenea actu de mare importantia. Ministeriulu instructiunii publice in Roman'a publica acuma testamentulu repausatului Musicu, care in privinti'a simtieminteloru sale natiunale si patriotice poté serví dreptu modelu. Éta câte-va pasage din testamentulu seu: „Lasu dóue mfi galbeni spre a se cladí unu pensionatu de fete la Vlaziu din Macedoni'a, si afara din aretat'a suma je inzestrezu cu alti siese mfi galbeni austriaci din venitululu caror'a sê se intretiena acestu pensionatu si din diu'a mortii mele in cursu de patru ani sê faca acestu pensionatu si sê lu-inzestreze. Lasu cinci mfi galbeni austriaci spre a se cladí o scóla de baieti la Bitoli'a in Macedoni'a, pe care scóla o inzestrezu cu cinci-spre-diece mfi galbeni austriaci, din alu carora venitu sê se intretieua acésta scóla; éra acést'a scóla se va cladí si inzestrá dupa patru-spre-diece ani din diu'a mortii mele. Lasu la universitateu din Bucuresci patru mfi galbeni austriaci, cari se voru depune pentru totu-deuna la visiteri'a cu procentu, din cari se voru intretiené

doi tineri pentru trei ani de díle in universitâtile din Europ'a, tramisi spre a studiá si a se perfectená la o sciintia; éra acesti tineri se voru alege din cei mai seraci copii, cari au terminatu cursulu de o sciintia la universitatea din Bucuresci, si cari se voru aretá mai capabili la concursulu ce se va face pentru acestu sfer-sítu, si acést'a sê se puna in lucrare dupa siese ani de la incetarea din viétia.“

** (*Diet'a Ungariei*) in siedinti'a sa de la 10 martiu a respinsu propunerea dlui deputatu Sigismundu Borlea, d'a se dá gimnasiului din Bradu unu ajutoriu de 4000 fl. Dlu deputatu dr. Iosifu Hodosiu, cu asta ocaziune a declarat, câ astu-felu comitetulu gimnasiului numitu e silitu a se 'ntórce catra guvernulu romanu si catra camer'a romana din Bucuresci. Aceste cuvinte produsera sgomotu mare. Totu in acésta siedintia se refusá si gimnasiului romanu din Beiusiu cerutululu ajutoriu de 4000 fl. Asemene se respinse si proiectulu de resolutiune alu deputatului slovacu Zmeskal, d'a invitá pe ministrulu de culte a primí in bugetu o suma corespundiátoria pentru ajutorarea fara diferintia de natiunalitate a reuniunilor literarie din tíera.

** (*Diu'a adunárii generale din Satumare*) a Societâti pentru fondu de teatru natiunalu se apropia. Nu scimu déca fratii nostri din Satumare au inceputu deja a face pregatirile pentru reesítulu splendidu alu acestei adunári, câ-ci n'avemu inca nici o informatiune in privinti'a ast'a. Suntemu inse convinsi, câ mic'a, dar zelós'a nóstra inteligentia de acolo va face totu ce va fi posibilu, ca prim'a adunare natiunala romanésca la dinsii sê fia a adeverata serbare a romanismulu in midiloculu ultimeloru sale sentinele. Precum se scie, acésta adunare se va tiené in 1 iuniu.

** (*Primatele Ungariei si — curtesia.*) Urmatoriulu incidentu a causatu mare sentiune in Buda-Pesta si in diuaristic'a de aice, lu-inregistrâmu si noi ca unu ce curiosu si totu-odata caracteristicu. Faptulu e urmatoriulu. Inainte de a se deschide congresulu autonomiei catolice in Pest'a, minoritatea a decisu a merge sê salute in corpore pe primatele-presiedinte. La cuventulu saluatoriu, primatele respunse intre altele aceste: „Da, eu sum gata a face cele mai large concesioni. Eu voi merge pana la punctulu extremu, chiar pana la portile infernului, inse in infernu (si aice aretá spre deputatiune) nu voi intrá!“ Se poté intipuí, ce efectu produsera aceste cuvinte. Unu comite supremu esclamá: „Noi nu suntemu draci!“ Ér unu deputatu deschis' us'a, pe care apoi unii iesíra numai decâtu, ér primatele vediendu sensatiunea causata, se recomandá si dinsulu.

** (*Aristocratí'a romana si cea magiara.*) O fóia din Bucuresci inregistréza ca unu ce raru, câ vr'o dóue familie boieresci, sunt abonate la teatrulu natiunalu. Éra foile unguresci din Pest'a ni anuncia, câ logele teatrului natiunalu ungurescu nu numai sunt tóte abonate, ma de cumva aru mai fi vr'o trei-dípei de loge si acele si-aru gasí numai decâtu abonanti. Éta diferinti'a cea mare intre aristocratí'a magiara si cea romana!

** (*O istorióra curiósá*) s'a intemplatu dílele trecute in Pest'a. La aurariulu S. intrá unu subcolonelu de la honvedi, si dicéndu, câ dinsulu e contele L., si-alese nesce pretiósé in valóre de patru mfi de fl. Dar fiindu câ elu avea la sine numai dóue mfi de fl., lasá pe adjutantulu seu acolo dreptu garantia, carele apoi povesti,

*) Redactiunile romane sunt rogata in interesulu natiunalu de a retipári acést'a impartasire.

câ contele are o socia engleza fórte avuta. Nu peste multu intrara doi constableri, cari arestara pe adjutantulu, ca pe unu siarlatanu, si invitara pe aurariulu la capitanulu orasiului, unde si-va poté capeté si pretiósese duse de subcolonelulu. Peste câte-va minute aurariulu grabi la capitanatu, dar acolo nimene nu audise inca nici despre subcolonelulu, nici despre adjutantulu acestuia, nici despre cei doi constableri, cu atâtu mai pucinu despre pretiósese aurariului — pascalitu.

⊙ (*Orasiulu Craiova*) a marturitu si elu simpatiele sale pentru nenorocirile Franciei. Unu francesu domiciliatu in orasiu, d. Raymond, a organizatu unu concertu in profitulu compatriotiloru sei raniti séu prinsonieri in Germani'a. Publiculu craioveanu s'a grabitu a profitá d'acésta ocaziune spre a concurá la o fapta de binefacere si a esprime simtiemintele de gratitudine de care sunt animati toti Romanii. Acésta se-rata a produsu o suma de nóue sute franci, care s'a si inaintatu consulatului generalu alu Franciei la Bucuresci, pentru a fi adresata comiteteloru insarcinati cu distributiunea subscrieriloru de acésta natura intre nenorocitele victime ale resbelului. („Rom.“)

± (*Multiamita publica*.) Comitetulu balului romanu, ce s'a arangiatu in Pest'a la 18 fauru 1871, in favorulu francesiloru vulnerati, si-tiene de stricta si placuta detorintia, a dá spresiu simtieminteloru sale de viua recunoscintia si multiumita totoru aceloru domni si dómne, cari au avutu de o parte fragedínea: a ni onorá balulu cu presinti'a loru, si a-i asecurá astfelu reesítulu splendidu, éra de alta parte sublevandu acésta intreprindere si materialminte, au facutu sé se realisedie scopulu celu adevératu si de capetenia: ajutorarea nefericitiloru nostri consangeni, cari pentru salvarea onórei nationale au udatu campulu bataliei cu sangele loru. — Venitulu caratu in suma de 133 fiorini v. a. s'a si imanuatu cosulului francesu din locu, care prin noi aduce asemene multumire coloniei romane din Buda-Pest'a pentru acestu semnu de simpatia. Pest'a in 14 martiu 1871. Comitetulu arangiatoiu.

† (*Necrologu*.) Sidoni'a Papu nasc. Sabovlieviciu in numele seu si alu fioloru Maria si Emilia, alu parintiloru Arseniu si Cristina Sabovlieviciu, alu fratelui Mihaiu Sabovlieviciu si sociei acestuia Mari'a; mai departe Andreiu Papu si veduv'a Ana Lec'a nascuta Papu cu inima intristata aducu la cunoscintia mórtea neuitatului: sociu, respective tata, ginere, cumnatu si frate a loru Ioane Papu, capitanu supremu alu orasiului lib. reg. Aradu, intemplata in urm'a unei suferintie indelungate in $\frac{20}{4}$ martiu a. c. sér'a la 9 óre in an. 48. alu vietii si 9 alu fericitei lui casatorie.

Literatura si arte.

‡ („*Romanii si Constitutiunile Transilvaniei*“) de Dr. Iosifu Hodosju. Opu istoricu-politicu, de mare importantia, a iesitu de sub tipariu in editiune nóua, coressa si augmentata. Pretiulu: 50. cr, séu 1. leu n. Doritorii de a-lu avé, séu cari aru binovoi a se insarciná cu distriburea la mai multi cumperatori, binevoésca a se adressá la autorele in Pesta, Schulgasse nr 1. De la 10. esemplarie cumperate de-o-data, se dá 1. esempl. gratis.

* * (*La Sibiu a esitu de sub tipariu*) o mica bro-

siura intitulata: „Epistol'a unui romanu transilvanu catra unu amicu alu seu in afaceri eclesiastice si scolastice.“ Tiparita ca manuscriptu.

* * (*In favorulu teatrului nationalu*.) Amintiramu intr'unulu din numerii trecuti, câ in teatrulu celu mare de la Bucuresci se va dá o reprezentatiune in folosulu teatrului nostru de dincóce de Carpati. Éta ce piese se voru jocá in sér'a aceea: „Andre del Sarto“, drama in 2 acte de Alfred de Musset, — „Balulu mortului“, farsa intr'unu actu de d. V. A. U. — „Pietr'a din casa“, comedia in 1 actu de d. V. Alesandri.

* * (*Fóia nóua*) a aparutu la Bucuresci, sub titulu „Felinariulu“, si ese in tóte serile. Acésta fóia are si parte umoristica, publicandu si nesce caricature antidiluviane.

⊙ (*Opere medicale*.) Atragemu atentiunea mediciloru nostri a supra urmatorieloru scrieri aparute la Bucuresci: „Consideratiuni a supra micsiorárii temperaturi in morbe“, brosiura ilustrata cu mai multe curbe thermographice, de Dr. N. G. Chernbach. — „Relatiuni clinice si medico-legale.“ Brosiura de 4 cóle cu observatiuni originale de D. Doctoru A. Sutz. Pretiulu 2 lei 50 bani. — „Observatiuni clinice a supra chirurgiei“, de D. Dr. Dimitriescu, brosiura de 11 cóle si 5 planchete lithographiate cu 19 figuri, pe pretiu de 3 lei. — „Observatiuni clinice a supra fracturilor“, brosiura de 5 cóle, de D. Doctoru Dimitriescu, pretiulu 2 lei. — „Atlas photographicu de Anathomia pathologica“, cu 32 planchete, de D. Doctoru Dimitriescu. Pretiulu 30 lei. — „Despre Cataract'a móle in particularu si etiologi'a Cataracteloru in generalu“, de D. Doctoru Th. Trandaphirescu. — „Tratatu de Hygiona si politi'a Sanitara de D. Dr. I. Felix. — „Tratatu de Anatomia descriptiva“ (nevrologia), de D. Dr. M. D. Tarescu. — „Tratatu de anatomia, osteologia“, de D. Dr. Romniceanu. — „Atlas photographicu“, de câte-va tipuri principale de alienati de D. Dr. N. G. Chernbach, pretiulu 30 lei. — „Hepatita acuta.“ Memoriu de patru cóle, de D. Dr. Theodorescu Fl.

⊙ (*A esitu de sub tipariu*) la Bucuresci in librari'a H. C. Wartha strad'a Lipsani, nr. 7: „Istori'a resbelului franco-germanu“ 1870—1871, tratata dupa datele cele mai positive de Demetriu N. Preda. Acésta istoria va aparé in livrésone de câte 4—5 cóle in 8° mare si ilustrata cu difosite batalie, portrete si planuri de bataia. — Unu abonamentu pentru 4 livrésone este deschisu; pretiulu este de 7 lei noi respunsi la primirea celei d'antáiu brosiure. Brosiur'a 1-a si aparutu: Acésta brosiura urmaresce cursulu resbelului in tóte fasele si amenuntele lui pana la batali'a cea mare de la Gravelotte in ordinea urmatoria: „Introductiune. Causale cari au produsut resbelulu. I. Preambululu. II. Planulu si positiunile de batalia ale ambeloru armate. III. Batali'a de la Saarbrücken. IV. Luarea Weissenburgului. V. Batali'a de la Wörth. VI. Reocuparea de la Saarbrücken. VII. Retragerea armatei francese spre Mosela. VIII. Inaintarea armatei germane spre Mosela. IX. Situatiunea interióra a Franciei si a Germaniei. X. Principii de Orleans in fatia cu caderea imperiului. XI. Luptele decisive de la Metz. Batali'a de la Courcelles. XII. Batali'a de la Vionville. XIII. Batali'a de la Gravelotte. XIV. Conclusiune.“ Brosiur'a I, este ilustrata cu: „Batali'a de la Weissenburg, batali'a de la Wörth, batali'a de la Gravelotte, si planulu Parisului“ cu forturile si locurile de prin pregiuru. Pretiulu brosiurei 2 lei nou. De vendiare la

libraria editória, precum si la tóte cealalte. Prin districte la toti dd. librari. Doritorii de prin districte se potu adresá directu editorului. Ori-cine va luá peste 10 esemp. va primi 2 gratis.

* * * (*O carte unгурésca.*) Sê inregistrâmu aice si o carte unгурésca, câ-ci aceea ne intereséza mai de aprópe si pe noi! Dilele trecute a esitu in Post'a urmatoriuu opu: „A Hóra-világ Erdélyben“, (Lumoa lui Horia in Transilvani'a) de Franciscu Szilágyi. Acestu opu e unu respunsu la asertiunea lui Dominicu Teleki, de dupa care si imperatulu Iosifu ar fi avutu parte, in acea rescóla. Constâ 2 fl.

Din strainetate.

* * * (*Locuint'a lui Bismarck in Versailles.*) Modest'a casa din rue de Provence nr. 16 in Versailles se ureá la rangulu unei celebritáti istorice, câ-ci in acésta casa siediú Bismarck mai cinci luni de díle, in totu decursulu asediului, de aice iesíra in lume epocalele sale note diplomatice, si in fine aice se tienura negociatiunile de pace intre dinsulu si Jules Favre, apoi Thiers. Implinimu dar detorint'a nóstra de diuaristi ilustratori, publicandu in numerulu presinte o ilustratiune, care represinta acésta casa devenita memorabila. Acuma Versailles e liberu de nou. Invasorii se carara de acolo, si Bismarck a si sositu la Berlinu. Consiliulu municipalu din Berlinu a si alesu o comisiune, care sê compuna unu programu, de dupa care, capital'a prussiana sê arangeze o serbare in onóra lui Bismarck si Moltke. Sê li fia de bine!

* * * (*Caricature parisiane.*) Espositiunile pravahieloru din Paris acum sunt pline de caricature, facute mai tóte pe socetél'a germaniloru. Intre cealalte inse sunt dóue-díeci si dóue de portrete, cu acésta subscriere: „Monager'i'a imperatésca.“ Fia-care din aceste portrete represinta pe cutare si cutare corifeu alu guvernului cadiutu, a caroru capote asiediate pe corpuri de animalu, ni infatísieza asemenarea cea mai admirabila cu originalulu. Inaintea colivieloru stá Franci'a, imbracata in peplu republicanu. In prim'a colivia se vede siediendu „uliulu celu mare de la Sedan“, apoi urméza cejalalti membrii ai familiei imperatesci. Fostulu presedinte alu corpului legislativu, Schneider, e represintatu ca unu iepure de casa, tienendu in mana clopotielulu traditiunalu. Olivier, ca vipera, si-scóte limb'a, si se invérte pe langa unu fotoiu ministerialu. Generalulu Faily, arangiatoriu baluriloru de curte, sare ca o veveritia in tóte partile. Frossard, invetiatiuru principelui de coróna, (care represinta o inaritia verde standu in colivia,) e infatísiatu prin unu magariu invetiatu, adunandu cu piciórele literale alfabetului. Cherreau in forma de iedú admira piciórele unei dame de curte. In fine zarimu o pisica, acést'a represinta pe Margaret'a Bellanger, care se jóca cu unu síorece micu, ce sémene de minune cu eximperatulu.

* * * (*Bancariu germani*) o patiescu cam reu la Paris. Corespundintele diuariului „Köln. Z.“ enara urmátóri'a istorióra. „Unu bancariu din Berlinu a voitu sê-si cumpere la burs'a din Paris nesce harthie, si pentru acestu scopu se adresá la unu „agent de change.“ Bancariulu depune dóue sute de míi de franci in harthie franceze, cu tóte câ insarcinarea lui suna numai despre o suta cinci-spre-diece míi. Afacerea se ispravesce, si bancariulu n'are decátu a-si primí har-

thie. La ór'a defipta elu se infatísieza la agentu, dar acest'a lu-róga sê vina dupa miédia-di, câ-ci inca n'a adunatu tóte piesele. Dupa miédia-di piesele inca totu lipsescu, si agentulu róga pe cumperatoriulu a-i spune adres'a, ca acel'a sê nu mai fia silitu a se osteni la elu. „Numele meu e S...“ — „Dta esti dara némtiu?“ — „Da, fara 'ndoiéla.“ — „Apoi mi-pare reu, Dar astufelu nu potu sê facu nici unu téggu cu dta. Éta ti-redau cele dóue sute de míi de franci. Ne-amu deobligatu in scrisu, a nu mai face cu germanii nici unu téggu, si cu tóte câ prin ast'a voiu perde multu, nu-mi voiu frange cuventulu.“ Si téggu se stricá.

* * * (*Dupa iesírea din Paris a germaniloru*) poporulu alergá in tóte partile, injurandu, fluerandu si batjocorindu pe toti acei ospetari si cafenari, cari deschisera localitátile loru pentru germani. Astu-felu o patí-o si cafanariulu Dupont, care primi pe invasori in salele sale. Poporulu infuriatu i sparse tóte ferestile, sculele, oglindiele si billardele. Proprietariulu cafenelei Marignon fu mai norocosu. Elu adeca cerú de la germani adeverintia, câ numai cedendu fortiei si-deschise cafeneu'a. Aretandu apoi poporului acésta adeverintia necontestabila, furi'a acei se linise.

* * * (*Unu botezu in Roma.*) Intr'un'a din dílele trecute principes'a Margherita tienú la botezu unu copiasiu alu principelui Cesarin Sforza. Preotulu botezatoriu o intrebá: „Ce nume vomu dá copiasiuului?“ — „Benevenuto“, — respunse nasi'a. — „Dar cealalte nume?“ — intrebá éra-si preotulu. — „Vittore Emanuele!“ Preotulu deveni in perplesitate, câ cum sê boteze elu, adoratoriu alu papei, pe unu copiasiu astu-felu: „Benevenuto Vittore Emanuele!“ — ceea ce insemnéza, câ: „Bine ai vinitu Victoru Emanuilu!“ — firesce in Roma. Dar dupa o siovaire óre-care elu totu-si botezá copilulu.

* * * (*Bancarii hollandesi*) au oferitu francesiloru unu imprumutu de dóue miliarde, sub conditiunea de a sustiené actual'a form'a de guvern.

* * * (*Principele de coróna prusescu*) inainte de a plecá din Versailles a casa, se díce câ, a avutu o cértá cu Bismarck, de óra-ce dinsulu a sustienutu, câ conditiunile de pace sunt ameniatórie pentru Germani'a, si a voitu a le usiorá, inse n'a potutu.

* * * (*Imperatulu Vilhelmu*) a invitatu pe toti domitorii germani spre a asistá la intrarea sa triumfala in Berlinu. Acésta intrare s'a amanatu pana 'n lun'a lui maiu. Pan'atunce dóra se voru mai vindecá câte-va míi de germani.

* * * (*Tiarulu Russiei*) si imperatulu Vilhelmu voru avé la véra o intrevedere la scaldele de la Ems. Cine scío ce batalía o sê mai ésa si din acésta intelnire, cum a esitu si din intelnirea loru din véra trecuta!

* * * (*Ex-imperatulu Napoleonu*) a publicatu unu protestu din contra detronárii dinastiei sale. Tóte diuariele lu-critica aspru. Dinsulu a plecatu din Vilhelms-höhe in Angli'a la Chislehurst.

* * * (*In Paris*) érá o strada, care se numiá „rue d'Allemagne“, adeca strad'a Germaniei. Acuma, dupa ce germanii se carara din Paris, garnisón'a din Lavillette i dede altu nume, si o botezá: „Strad'a resbunárii.“

* * * (*Prinsonierii francesi*) au inceputu a se ren-tórce din mai multe parti. Ma o mare parte a si sositu a casa la vetrele strabune. — Germanii asemene pléca in tóte dílele catra casa.

Glume si nu pré.

— Curiósa positiune! A siedé între dóue dame, si tienendu in o mana tas'a plina, ér in alt'a aluatu, — a conversá cu amendóue!

Unu englezu si unu scotianu sosira nóptea tardu intr'o ospetaria, unde nu erá decátu o singura odaia, in odaia numai unu patu, si in patu numai o plapona. Deci, in lips'a unei comoditáti mai bune, se culcara amendoi intr'unu patu.

Mai dardiu sosi si unu irlandezu, carele apoi fu silitu a se culcá pe pamentu. De óra-ce inse acest'a nu potú sê adórma, observá cá picióarele englezului stau afara de plapóna. Impostorul de elu numai decátu decise a face o gluma.

Luà dar o parechia de pinteni, si i legá de picióarele englezului.

Peste pucinu englesulu se întórse in patu, si cu pintenii sei sdariá cumplitu pe bietulu scotianu. Dreptu respunsu acest'a i trase apoi o palma.

— De ce me bati? — întrebá englezulu.

— Pentru cá m'ai taiatu cu pintenii tei.

— Nu se póte, — respunse englesulu, — cá-ci eu inainte de a me culcá, m'am descultiatu.

— Si totu-si ai pinteni pe picióre.

— Intru adeveru, tu ai dreptu. Nimerniculu de servitoriu, candu m'a descultiatu, a uitatu pintenii pe picióre!

— Pentru ce se uita fetele cu atát'a placere la soldati?

— Pentru cá si dieulu amorului se zugravesce totu cu arma.

Intrebári glumeticé.

De D. I. Monasterianu.

1. Incatrâu sbóra tóte paserile?
2. Care bätuu e mai greu?
3. Cine póte vorbí tóte limbele?
4. In care imperatia nu sunt lotri?
5. Candu o morariulu fara capu in móra?

Deslegarea gâciturié din nr. 6.

Frundia verde de pelinu,
Josu la Turnu-Severinu,
Siede o dalba copilitia,
Totu cu zimbetu pe guritia,
Budiele-i sunt campuri dragi,
Podobite totu de fragi...
Dómne cu ce mai placere,
Asju culege fragi din ole!

Iosifu Vulcanu.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisióarele: Maria Pecurariu n. Boldinu, Susana Popoviciu n. Ciuciu, Maria Turcu n. Margetici, Luisa Murgu n. Balcu, Valeria Bianu, Ersilia Magdu; si de la domnii Const. Ungureanu, Pavelu Popescu.

Post'a Redactiunii.

O mica îndreptare. Din numerulu trecutulu alu „Familiei“, candu s'a pusu fói'a sub presa, au cadintu afara dóue cuvinte, si astu-felu ultimulu siru alu articolului intitulatu „Fetele de sieptespre-diece ani“ a ramasu mancu. Ne rogamu a corege astu felu întreg'a constructiune: „Se nu le conturbamu in fericireá loru, de a dice „da“, séu a dá — cosiara.“ Lucratorii din tipogrâfia se róga prin noi de iertare pentru acésta confusiune, ceea ce proveni de acolo, ca tiparindu se fói'a nóptea tardiu, li-a fostu cam somnu. Apoi si Homeru dormitá cate-odata.

La mai multi. Cu numerii 3. 4. 5. 6. 7. din anulu curinte nu mai potemu servi. N'am calculatu la unu numeru atatu de mare de abonanti, si amu tiparitu numai 1000 de esemplare. Óre candu va invetiá si publiculu romanescu a fi mai regulatu in prenumera-rea foiloru?!

Visulu meu. Pe momentulu ei. Ambele versuri dovedescu, ca in timpulu din urma ai facutu mare progresu. Cu tóte aceste totu ai mai conservatu unele scaderi. Feresce-te de frasele bombastice! Apoi lasa-o 'n naib'a mitologia! Dar altu metru nu cunosci?

La o crisana si celelalte nu se potu publicá. Dar pentru aceea nu desperá.

Junele captivu, dorere! are se remana totu captivu, si nu va gustá libertatea — publicitatii. E curiosu a serie „una“ si totu-si a o ceti „o.“

Elisa. Novela originala. E o încercare primitiva.

Despre pane. Se va publicá indata ce vomu dispune de spatiu.

Publicatiune. Se cauta unu esemplariu completu din „Familia“ de lá apartiunea sa. Doritorii de a vinde unu asemenea esemplariu au a se adresá la dlu R. R. Parvescu in Braila, comunu, candu-i conditiunile.

Suplementu I.: „Cavalerii noptii“ tomulu II, col'a XVII.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piat'a Pesciloru, Nr. 9.